

Kardinál nie z tohto sveta?

Krystian Kratiuk

10. októbra 2019 ✝ Cirkev

Svätci nás zahanbujú. Životy svätých sú pre nás náukou aj príkladom, že je možné vytrvať vo vernosti Bohu aj v tých najťažších situáciách. A tak ako sväté matky či rehoľníčky zahanbujú nejednu ženu, tak svätí rytieri, vojaci, robotníci - nejedného muža, svätí vládcovia - nejedného politika, svätí kňazi - nejedného kňaza, tak svätí kardináli - môžu zahanbiť mnohých dnešných hierarchov. Jedným z najviditeľnejších príkladov je postava sv. Roberta Bellarmina.

Zdroj: commons.wikimedia.org

Generácie čítajúce články o svätých Cirkvi na obrazovkách počítačov, či mobilných zariadeniach, žijú v čudnej dobe. Pred našimi očami kardináli, odetí do rúcha červenej farby na znak toho, že sú pripravení preliať krv za Kristovu vieru, bojujú ... medzi sebou. Z nich sa iba časť venuje obrane Svätej viery a mnohí predstierajú, že *depositum fidei* (poklad viery) nie je ohrozené, alebo naň jednoducho sami útočia.

V posledných desaťročiach však niektorí vysokí katolícki hierarchovia začali zaujímať postoje, ktoré sú mnohým veriacim nepochopiteľné. Synody venované rodine či mládeži boli skutočnou studnicou takýchto vyhlásení, ktoré navyše zaznievali nielen za zatvorenými dverami, kde mohli pohoršiť iba ostatných biskupov, ale aj pred televíznymi kamerami a diktafónmi novinárov. A tieto výroky išli do sveta a spôsobili zmätok v mysliach miliónov príjemcov mediálnych pliev. Podobne to asi bude vyzeráť aj na Pan-amazonskej synode.

Na tomto pozadí sa kardinál Robert Bellarmin vyníma ako postava, ktorá ani nemôže byť z tohto sveta! Pretože on bol skutočne z úplne iného sveta, zo sveta, v ktorom katolícki kňazi nespochybňovali pravdu, nebáli sa odsúdiť bludy, aby chránili duše blúdiacich a všetkých, ktorých by bez intervencie Cirkvi mohol nakaziť vírus herézy. Takto sa chápali skutky milosrdenstva – a takto sa chápu aj v najnovšom Katechizme katolíckej Cirkvi, hoci treba priznať, že „napomínanie hriešnikov“ nepatrí medzi skutky, ktoré by boli veľmi často spomínané v homíliách posledných desaťročí.

Robert Bellarmin, ktorý žil na prelome 16. a 17. storočia, zasvätil celú svoju cirkevnú službu skutkom milosrdenstva – duchovného i telesného. Hagiografi zdôrazňujú jeho obrovskú prácu, ktorú vykonal pre

chudobných, ako aj jeho skromný život – napriek tomu, že zastával vysoké cirkevné funkcie, tento taliansky jezuita prisahal, že nikdy nebude hromadiť majetok, a že zostane navždy rehoľníkom. Pápež ho však povolal, aby sa postavil do prvej línie boja za spásu duší – čo je najväčší skutok milosrdenstva, aký si možno predstaviť.

Dnes sme si zvykli na rýchlo rastúci počet cirkevných dokumentov a – jemne povedané – na dosť špecifický jazyk, akým sú napísané. Aj biskup Bellarmin slúžil Cirkvi písmom, ale jeho forma ako aj obsah sa výrazne odlišovali od diel biskupov na prelome 20. a 21. storočia. Jedným z najslávnejších diel, ktoré vyšli z jeho pera, sú skvelé *Kontroverzie*, v ktorom reagoval na bludy reformácie. Pápež ho požiadal, aby pokračoval vo svojej službe na tomto poli, ale už ako konzultor Posvätnej kongregácie Svätého offícia – teda Inkvizície.

V tejto úlohe, už ako kardinál, napísal *Malý katechizmus*. Je to nádherné dielo, o ktoré sa však dnešní hierarchovia pracujúci nad svojimi textmi či oficiálnymi dokumentmi Cirkvi, už neopierajú. Bellarminov katechizmus bol mimoriadne jednoduchým, elegantným a jasným výkladom katolíckej doktríny. Napísaný vo forme otázok a odpovedí, je pre všetkých veriacich dodnes zrozumiteľný – pretože *Krédo* sa nezmenilo. O krásnej jednoduchosti tohto katechizmu sa dá ľahko presvedčiť – je k dispozícii online (<http://a-repko.sk/knihy/bellarmin/katechizmus.htm>) alebo na stiahnutie (<https://issuu.com/peter.emanuel.butora/docs/klk1>).

Zdroj: picryl.com

Hoci bol kardinál Bellarmin verný pápežovi, nikdy nezabudol, že jeho prvou povinnosťou je vernosť Kristovi. Svätý Robert, ktorý dokonale poznal históriu Cirkvi a pamätal si, že niekoľko desaťročí pred jeho narodením pápeži nie vždy vo všetkom mali jasno, sa rozhodol vydať *Traktát o hlavnej povinnosti pápeža*. Uviedol v ňom možné spôsoby zneužitia, ktorým by sa mal vyhnúť každý z Kristových náместníkov. Taktiež odvážne napísal, že je dovoľené postaviť sa na odpor rímskemu biskupovi, ktorý by sa snažil zničiť Cirkev. (...) je dovoľené odporovať mu neposlúchaním jeho rozkazov, ako aj zabrániť vykonávaniu jeho vôle.

V dobe radostného ekumenizmu môže byť anti-protestantská postava svätého Roberta pre mnohých totálne nepochopiteľná. Ale otcami protireformácie bolo jasné, že Božiemu ľudu v časoch veľkého zmätku treba

pripomínať, že existuje iba jedna Kristova Cirkev. „*Cirkev je jedna, nie je rozdvojená. A táto jedna Cirkev je spoločenstvom ľudí zjednotených vo vyznávaní tej istej kresťanskej viery a v spoločenstve tých istých sviatostí, pod vládou legitímnych pastierov, najmä Kristovho vikára na Zemi, rímskeho pápeža,*“ napísal kardinál Bellarmin.

Pápež Pavol V. ocenil jeho prácu pri záchrane duší pred zhubnými bludmi a pokúsil sa obklopiť takýmito spolupracovníkmi, ktorí garantovali úspech v tejto oblasti. Aj preto sa Robert Bellarmin nakoniec stal prefektom Posvätej kongregácie indexu, teda inštitúcie, ktorej úlohou bolo publikovanie *Indexu zakázaných kníh*. Dnes už len spomenutie indexu vzbudzuje rozhorčenie a rozpaky (aj medzi duchovenstvom). Nedá sa tomu čudovať – prezieravú činnosť Cirkvi za čias protireformácie nemôžu náležite oceniť ľudia, ktorí hovoria, že treba „poznávať rôzne pohľady“, čím naznačujú, že „nejestvuje jedna pravda“, alebo že pravda leží „niekde uprostred“, či tvrdiaci, že „nie je možné morálne posúdiť mnohé situácie, pretože svet nie je čierne-biely“, a najmä ľudia vyhlasujúci, že „Boh nie je katolík“.

Mohlo by sa zdať, že osobnosť svätého kardinála Bellarmina nemôže byť pre človeka našej doby príkladom, pretože od jeho smrti uplynuli takmer štyri storočia a „svet sa zmenil“. Cirkev však rozmýšľa inak. Prinajmenšom tak rozmýšľala ešte pred niekoľkými desiatkami rokov, keď v tridsiatych rokoch 20. storočia pápež Pius XI. kanonizoval odvážneho jezuitu a vyhlásil ho za učiteľa Cirkvi, pričom pred svetom vyhlásil, že všetci učitelia Svätej viery získali patróna pre tieto mimoriadne ťažké časy.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/kardinal-nie-z-tohto-sveta/>